
9746

Paweł z Luboczy
Wielowieyski
ur. 1773 r.
zmarł 1806 r.

własnoręczny
opis podróży w 1804 r.
ze Zborczyc k/Bochni
do Wiednia i Baden

Journal pisany iadąc ze Zborowy do Wiednia

14go July w Sobotę Wyiechawszy o 9tey Godzinie z Rana ze Zborowy Z iechalismy na Popas do Drogini; z tamtąd do Myślenic - Miasteczko [illegible] nikczemne przed Rokiem pogorzałe, nie wiele czyni Nadziei żeby się porządnie pobudowało dla niedostatku Mieszczan na Nocleg zdążyliśmy do Kalwaryi Miescina także mizerna ale pobożna bo mimo Odpustow na które pątnuią poczciwi Katolicy do Cudownego Obrazu M.B.

w Całym Mieście nie można
w Piątek ani Sobotę dostać Mię
sa Ludwik ktorego więcey
Kuchnia iak Odpust Obcho
dzi zgorszyły się z tego Mieysca
delektowaliśmy się iednak
Widokiem Klasztoru na
pięknym Czarnym Lasem po
rosłey Gorze postawionego
y Ruderow Zamku Lanckorony
ktory na przeciwney Gorze
nad Całą granicę Okolicę
wspaniały sobi Widok
w Ogole całodniowey Podroży
dziesieyszy mielismy drogę
Ostrą ale Widoki Pagorkow
obrosłych Gaikami y Dolinach
wzyłkowatych Kreuzkami

skropionych y gdzie niegdzie
Domkami po sciankach przyiemne
robiły wzeymzenie — Most
Kryty na Rabie w Drodze iak gdzie
iak pod Tarnowem na Biały
y pod Jarosławiem [illegible] iedzego
Artysty ktorego poznałem
Dzieło wart Uwagi rowne
y Gory Skaliste tamże ktore
z iedney Massy Kamienia
konsistować zdawały się
y z zachodu Skaliste
Warsztowy Urzemienia Uważnie

Niedziela

Z noclegu o Godzinie 3ciey pobudzony
niżey podpisany sam Ludzi
wyiechalismy o 5tey ale dla każdey
Drogi bo duzemi gdakami zawalonej
na wpud do Jedenastey do piero zie
chalismy

do Vięt na Popas — w Drodze prie
chalismy z Miasteczka to iest Wado
wice nad Rzeczką Skawą ktorą
po pływającym Moście przeby
lismy Rzeczka mała ale Promy
Tratwy y inne drobne Nawy zwłasz
cza iak bydz spławna w przejezdzie
uwazałem tylko że iest bardzo
bystra — Wadowice w pięknej
Obszerney leżą Rowninie nowo
pobudowane Domow zaiezdnych
ma wiele y (sądząc z Powierzchn
u noszę) powinno być dosyć ludne
dalej Andrychow Nawy Drelicha
nie w Odole leży murowanych
Domow ma nie wiele ale pięknej
Struktury choćby nie był znany
z swoich Rękodzieł na pierwszy
Rzut Oka uzkaznie że iest Handlo
wym

bo nigdzie do tąd tyle razem zgroma-
dzonych Wielkich Kupieckich Bryk
nie widziałem które w Liniy postawio-
ne swemi Nakryciami Płociennemi
do namiotków Żołnierskich podobne
coś podobnego do Obozu wyobrażały
Kęty miejsce Urodzenia S.go Jana
Kantego z Domu Tobiaszkiewicza ścią-
gnęły Ciekawość naszę y tu umyśli-
liśmy popasać ile że y Austerya na
wzor Cudzoziemski Urządzona zachę-
cała nas do tego a Gorąco wzmagające
się kazało szukać schronienia —
Miasteczko to przed 7miu Lat po-
gorzałe musiało się dosyć Syme-
trycznie na kilka Austeryi po-
rządnych y Sklepow które dziś w
dniu Niedzielnym Zamknięte nie
zaspokoiły Ciekawości naszey

na to miejsce

zwiedziliśmy Kaplicę Sᵗᵒ Jana y mieliśmy Honor całowaé Skrzyneczkę Srebrną w którey ma się znaydować Obrazek tego Sᵗᵒ y był nam pokazywany przez małe Szklanne Okienka w tey Skrzyneczce się znayduiące alem go doyrzeć nie mogł z iakiey to przyczyny! czy dla niedokładnego Wzroku! czyli też że jako Acatolicus nie mogłem widzieć Rzeczy do których y Wiary potrzeba! nie wiem. Lud tuteyszy mową y ubiorem wkazuie bliskość Slązka. Grzeczniejszy iak u nas kosztownieyszym Ubiorem dowodzi lepszego Bytu —

z Kent iadące przebyliśmy znowu Most pływaiący na Rzecze Sole y piękną łodo Trzymaiący Gor pasikią przejechawszy

między

Znakomitą Wieś Włozy stanę-
łesmy o Godzinie 5tey w Białey
Miasteczku Graniczącym Galliczi
od Szląska ta styka się z
Miasteczkiem Szląskim Bielsko
które tylko Rzeka Biała
przegradza, Oba Miasteczka
z większey Części murowane
y Piętrowe maią Domy Rynek
taki iak w Tarnowie tylko
z tą odmianą że tu w Srodku
stoją 2 Statuy iedna Sto Jana
Nepomuk a druga Neptuna
wytryskaiąca Wodę ta Zgoda
y współczeństwo dawnych
Swiętych z Nowemi dała mi
powód do rożnych zabawnych
mysli y tea Wódek a przytym
Affiise

Affisze pisane zapraszające na
Spektakl zdecydowały nas
że zostaliśmy na Noc — Teatr
po poprzedniczym wyżebraniu
zaczął się o 8mey Budowla po-
dobnieysza do Stayni. iak do tuy-
tyni Sali nie wiele nam zdawa
ła się obiecywać zawsze iednak
Ciekawi gdyśmy nad zamiar
zapłacili (3 Rthyr) wprowa-
dzeni zostaliśmy na Mieysce
distinguowane to iest Gallery
z kąd bardzo dobrze widzieć y
słyszeć wszystko można było
y ta iedna tylko niedogodność
była że siało w gorsze mnie
siedząca Dama zalała się
łzy bardzo dolewaiąc
Parter pełny był y bardzo
żywy

w Gronnie, i takie Klasztor
a cale dobra [illegible] wypo-
wiedzą, z [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] Odpowied[illegible] [illegible]

[illegible]

Poniedziałek [illegible]

drogę rowną niegodziwą ale piękną
wedle Gor Pozitiami dojechaliśmy na
2gie do Cieszyna Miasta sporego dość
zabudowanego Handlownego y bardzo
Ludnego samych Ewangelikow ktorzy
prawie wszystkiey są Rzemieślnicy y
Fabrykancie rachuią tu przeszło Tysiąc
Familij maią piękny y można mo
wic wspaniały Kościoł przy ktorym
Mieszkania Superintendenta y Pastora
także pięknie gmurowane (Ksza Ci
maią do 20 tysięcy Intraty) filiśmy
tu na Jarmark Chłopski bardzo
liczny tak że Ciężko było Obiezy
prosney dostać, Tłok ludzi tu
pieszych robi tu także wrzawę iak
nasi Chłopi że Ciężko się samemu
zrozumieć Mowa y Ubior pospolstwa
cokolwiek do naszego podobne a iednak
rozniące się bawią Pasażera osobliwie
Ubiory Kobiet kuse y czerwone do
tego

Pończochy Dziwnie się wydaią z Swemi
ogromnemi Chustkami na głowie
ktore im cały Stan okrywaią
wydawały mi się iak Ćmy w
kollekcyach Motylow naszpilone
Cieszyn ma piękny Rynek
y bardzo ładny Ratusz w No
wey Architekturze Wzniesiony
Olza płynie pod miastem
ztąd pozno (dla wypadku Stoi
ca) wyiechawszy wolne bardzo
złą drogą postępuiąc przyie
chaliśmy do Frydku Ostatnie
go Miasta Szląskiego ile w
Nocy uważać mogłem Miasto
to obszerne y porządnie pomuro
wane Stoi na Wysokiey Skali
stey Gorze dołem płynie Rzeka
Ostrzyca Graniczaca Szląsk
od Morawy z drugiey Strony

mostu

iest Miastko 1wsze Miasteczko
Morawskie przejezdzaiąc go
w Nocy mało uważać mo
głem to tylko dostrzegłem
że mnieysze y wiele Domow
Drewnianych nawet w Rynku
mieści Uliczki ma ciasne
y Wązkie — nie mogąc dostać
tu Owsa pociągnęlismy do
Żydowki Wiorki o Pul mile
od Miastka położony iecha
lismy ile po Miesiącu uważać
mogłem Okolicę piękną po
między Laskami ale w Auste
ryi lubo na pozor porządney
źle przyięci mizerną Wieczerzę
ledwo wyprosilismy y Słomy
zamiast porządnych Łozecz
k w Szlachu wszędzie nam
Offiarowano

~~[illegible]~~

Z tąd wyiechawszy przeiechaliśmy
i Miasteczko Fryberg czyli Zaborze
(iak go po Morawsku zowią) leży nad
Rzeczką Lubiną dalej przeieżdżaiąc
przez Miasto Neutitschein (Nowy
Tyczyn) które iest większe od poprze-
dzaiącego ma piękny Rynek Mury
Kościoły y obmurowanemi z Gotskiemi Domami owo zgoła zacząwszy od tego
miasteczka coraz pięknieysze muro
wane Domy piętrowe maiące przyiem
ny czynią widok a gęstość ich dowodzi
Kray rządnieyszy od naszego - z większey
części Domy choć Piętrowe maią podsienia
na Arcadach (iak w Pinczowie) y
cos nakształt Fontanny w środku
Rynku - stanęliśmy za Neutitschein
w Austeryi prawdziwie Niemieckiey
wspaniałością zabudowania do Pałacu
podobney Gospodarstwo grzecznie usługą
wynadgradzaią nam zły nocleg
y tu to pod Galeryą mimo upadku

południowego

potudniowego Słońca doznając przyie
mnego Chłodu (z iedney Strony maiąc
Widok Miasta N. T. z drugiey Ruiny
niegdyś Obronnego Zamku Staro=
=tyczyńskiego który na wierzchołku
Piramidalney Góry leży) piszę ten
Dziennik+ Właściciele Gospodarstwa
zdarli nas nielitościwie za Obia
dek z iedney kaczki to iest Rosół
z Głowy y Łepka Potrawkę z reszty
Drobek z Kalarepą y też kaczkę
pieczoną przy tym Seitel Wina
y 2 Filiżanki czarney kawy napie
rano się 18 Złotych y ledwie 4 Złote
utargować mi się udało – tak
niewczesny Postępek był nam
Przestrogą, aby się pierwey o wszystko
targować. Z Popasu iadąc dla
spoczynienia Powozu (Ubożą na
przy Gościńcu Drogą przeiechaliśmy
Z nowu

+ List do M. na Pocztę z Właścicielem [illegible]

Znowu z Miasta – Weisskircha
(Hranic) y Drohadarz jeszcze były
lasne ale z podziwie niem mijem
nadrucynowane Dwie porządniey
sze lubo mnieysze z tąd na
Nocleg do Miasteczka Leipnik
o Milę od tamtych i tyle odległego
przyiechaliśmy y stancyą
z 2mà Łoszkami Usłanemi
Miednicą y Naleywką Glinianą
y Naczyniami nocnemi zupeł
nie iuż po Niemiecku urządzoną
zastaliśmy Sparzeni Pierwszeni
chcieliśmy się pierwey za wszystko
godzić ale nam nie chcieli
Gospodarstwo ceny powiedzieć
Bóg wie co iutro powiedzą
bo także bardzo grzeczni y
usłużni –

Droga

Wyiechawszy za Leipnik przeiecha
wszy Odnogę Gor Lasem poroslą
y Wioskę iedną w Śrzodku tey Gory
peminąwszy Odkryła się obszerna
Rowniną w ktorey nad Rzeczką
Morawką leży Ołomuniec Głowne
Miasto Morawy nad to Rezydencya
Arcybiskupa teraz nim iest Graf
Colloredo y Kardynał[illegible] ma
Kilka Klasztorow liczne Kap
tuły Kościoły y Gmachy piękne
w Architekturze Gotyckiey między
innemi Ratusz na ktorym Zegar
[illegible] w ktorego Framudze [illegible]
osobliwszey Inwencyi z wszystkiemi
pomiarami Czasu y Harmonią
Dzwonow zrobiony przed 200
Lat przez nieiakiego Kohle [illegible]
[illegible] ktorego Obraz [illegible] w
tey Wieży się mieści –

Osobliwsza

Osobliwsza mięszanina Statui
zadziwia Oczy w Rynku iest
ich ... nayznakomitsza S. Troycy
wysoka naymniey 60 Łokci z białego
Kamienia wyciosana y bogato wy
złocona Fundacyi Pobozney M. T.
ktora na tę Figurę do 200000 Złotych
wydała y iescze Funduszu na Odnowienie
się co lato zostawiła ...
Druga iest S. Maryi mnieysza ale
y tak wspaniała ...
... rac są z Mithologiy iedna
Jowisze piorunuiącego 2ga Neptuna
3cia Herkulesa 4ta ma Juliusza Cesa
ra na Koniu wszystkie z Kosza
iednostaynego wodę pryskaiące
ale teraz popsute z większey części
Miasto Większe lub tysz tak
Krakow ma ... przeszło 600
domow a do 12 ... mieszkancow

Ufortyfikowanie w nowym Sposo-
bie ala Vauban więcey Ziemne
niż Tarasfami iak Murem opa-
sane Samo w sobie krzywo
założone tak że w bliżey
Ulice na Rynek wychodz-
kotkiezie Kaafen nie pozwo-
la mi więcey Uwarać - to tylko
Dowiedziałem się od jednego Męż-
czyzny że tu na Pamiątkę Oko-
[illegible]nego przed 40 Laty pod Czas
Oblężenia Prusaków Obronienia
Mieszczan ufundowana iest y uprzywileiowana
Kompania Strzelców Mieszcz-
ańskich ktory procz Wolnosci
noszenia Feldcichu Złotego y [illegible]
formee ktorą równiez Liczba 800 za
Kamia z Kassy Cesarskiey
iest ich do 300 - Zadać Uspomi-
Ty Hradisko po prawey Ręce
od Ołomuńca

na kilka stay odległy przeszła naszy
czyni widok dawniey to był Klasztor
maiący przeszło milion dochodu teraz
iest Państwo Kameralne a Dom
na Lazaret Zerzury Stającey
obrócony — Przed wyiazdem
z Ołomuńca Obchodząc Miasto
znalazłem iszcze w Ulicach
2 Posągi z Kosza ieden Merkure-
rego a drugi Plutona przyłączyć Woda (nie mo-
głem się od Uśmiechnienia wstrzy-
mać na tę Myśl że Niemcy
przymusili Boska Ognia do
Szafowania wcale przeciwnego
Żywiołem — Wyiechawszy z
Ołomuńca Śliczną Równiną
y dobrą Drogą bo pobocznie Goś-
cinca które też formalnie z Mo-
stami y przejazdami utrzymywane
są

niechawskiey Mil dwie w ktorych
prawie ani iedney Wioski nie
napadlismy dostalismy się
do Prosnitz Miasteczka o ktorym
nie mam co powiedziec procz
że tak iak wszystkie od Szląska
zacząwszy porządnie murowane
Domy Piętrowe obmurowane
z Bramami ale Ciche y Pustac
ma Nabożnę z Powodu że pra
wie na każdym Domie iest
Obraz iakiegoś Swiętego odma
lowany y w Srodkie Rynku Figura
Urodzaje tu przezpyszne iakich
do tąd niewidziałem Zniwo
iuż nawet widzielismy —
Na Nocleg stanęlismy w Targo
wey Wiosce Prossnitz Auste
rya Piętrowa y Porządna —

w Prosnitz osobliwa Symetrya Rynku w 3 Kąt. Ulice srod.

Czwartek.

Dziś 19^go przejechaliśmy kilka
porządnych wsiach Miasteczko
Wischau zawszystkim takie jak Prosnitz
Targowa wieś Raussenitz która
taka jak miasteczko tylko z
nie Obmurowana — wszędzie
Kościołów Figur Świętych
Obrazów na Domach mnóstwo
przypominają Panowanie
Nabożney Maryi Teressy —
Żebraków dosyć gęsto po wie
dzy imieni spotkaliśmy dwóch
Grających iednego na Skrzypcach
a drugiego na Trąbce w formie
Klarynettu każdy z osobna
w rożnych mieyscach stojąc
żebrali od Przejeżdżających
Urodzaje śliczne ale drogość
straszna — na Popas stanęliśmy
w Hołubicy + Wiosce o Stację od Brna

+ należy do M.R. przez Żyda i Dzierżawcę

z Hodubitz. gdzie te Karczmy
y lepszy Gościnice okazywały
nam bliskość większego Miasta
Cwartek
wczesnieyszy Stanęliśmy w Brünn
pod 3 Koguttami w bardzo dobrey
Oberzy u Słusznego Gospodarza
P. Schmidt ktory sam zaraz po
szedł ze mną do Dozorcy więzniow
na Szpilberg y wyrobił mi wol
ność niewidzenia z niemi —
byłem na Teatrze — piękny
dobrze oswiecony Obszerniey
szy niż Budynek y Entree
iak nasz Truppa 28 Osob krzy
grano Operę der Thurm von Gothsfuhrburg
sztukę stosowną do Miejsca in
finiującą Ludzkość przełożonym
Więzniow w Fortecach — Miasto
mnieysze od Ołomunca ale ma
więcey

więcey w 4 naście Ludności
y Noblessy dosyc z tąd widac
dosyć gęsto Equipage y pięknych
pałacow wiele 4 Fontanny
podług powszechnego tu zwyczaiu
z Statuami z ktorych iedna
na Krautmarkt (wyobrażaiąca
Neptuna na Grocie z Skały y
w ktorey Hercules spoczywa
y kilkanaście zwierząt y Gadow
ktore wszystkie wodą pryskaią
naysnakomitsza y prawdziwie
piękna w Piątek zrano zwiedziłem
Forteca Szpilberg na Gorze dosc
licey leży ale nie iest bardzo
obronna. Arsenał nie wielki
ale piękny y sporządnie na 12m ludzi
broniu opatrzony ktora w kolumny
y Piramidy ustawiona piękny
widok czyni

Brün nie prócz tego piękne
Ogrody z których Augarten
duży y dobrze założony naj-
znakomitszy zwiedziłem iest — Fabryki
Sukna Kaszmiru Płocien
Chustek jedwabnych. Pończoch
mnóstwo po przedmieściach
które są obszerne y piękne
Domy Miłosierdzia. Warsztatów
Sierot — którsie y inne Jałmużnicy,
równie y Kościół Luterański
mieszczą się na Przedmieściu.
z Kościołów iest Q Najpięk-
niejszy SS Piotra y Pawła y Katedral-
ny +wszystkie w Architekturze Gotyc-
kiey zadziwiaiący ozdobami Sklepie-
niami na zbyt wysokich Kolum-
nach niejako wspartemi —
w ogóle uważam w tey Okolicy
nawet po prywatnych Domach

+ Ołtarze są na wzór Rzymskich niskie y wystawione

y Austeryach Sklepienia nad
zwyczay pJaskie, y piękne —
Owocow wielka Obfitość y piękn
Morele o tym czasie dowodzą
bogłości tego Ludu w Ogrodnictwie
Zgodziwita mnie Skrupulatność
tutecyszych Mieszkańcow ktorzy
w Piątki y Soboty Mięsie wiedzieć
nie chcą y tak w pospolitey
Oberzy gdzie stalismy wcale
Mięsa nie gotowano dzisiay
ale za to wyborny Obiad z Ryb,
Rakow, y Jarzyn mieliśmy za
Dwuzwoita Cenę. po Południu
Pałac ~~Otty~~ Uciechawszy Goscincu
wielkiemi Lipami Topolami
~~nawet~~ wysadzonym y Trzesniami na ktorych
mnostwo Owocu nie narusz[o]nie
znaydowało się!!! przeiechawszy

Leitz w Slicznej dolinie po między
Gęstwą Wyniosłych Lip y Innych
Drzew situowaną, y Miasteczko
Burbitz (naymizernieysze iakie od
Szlązka zaczęuszy dotąd zdarzyło
mi się napotkać) przebyliśmy
3 odnogi Rzeki Szwarcawa
zwaney y zciągnęliśmy na
Noc do Wioski Mariahilf
o 4 Mile z Brünn w Drodze
uważaliśmy żniwa iuż daleko
posunione. Zboża paradne
Glebę rowną iak w Okolicy
Zorawnik. na Polu w Odle
głosci widać piękne zabudo
wanie Domu Leopoldsruhe
zwanego ktoren do Dom Berliy
Xcia Dietrichstein rownie tuta
y Mariahilf należy o połowy Rzecz
Ukazuia się so sliczney Postaci

nad ~~tym~~ Leopoldsruhe (ktore
NB także między Wrzikeem [illegible]
wami położone są pod Lasu
wygląda) 3 Wyniosłe Gory z
ktorych iedna naywieksza z
Brzegu Lasem porosła dźwiga
na sobie Ruderę starego Zamku
o ktorego nazwisku dowiedzieć się
nie mogłem na 3ciey Gorze uka
zuią się także Ruderę mnieysze
Kościoła iakiegoś o ktorym mnie
także nie umiano zainformować
Smieszny Dowod predilekcyi Ludzi
mieyscowych muszę tu przytoczyć
zapytawszy się porządnie ubra
nego Młynarczyka z pod Bierlitz
o Przezwisko tey mizerney Mieści
ny znalazłem go dość zadziwio
nego moią niewiadomością z tym
Dodatkiem że to się zowie Altstadt
Stare Miasto

Stare Miasto ponieważ iest 1ᵘᵐ
w Europie widząc go nadto prze-
konanym o tym pierwszeństwie
zostawiłem go przy tak podchle-
bney Opinii — Wyobrażenia prze-
sadzone o Wiedniu uderzaią im-
tu Passażera o 14 mil odległa
Wioska Mariahilf ma się za przy-
mieście tey Stolicy a porządek
Austerji y moderny ubior —
Dzieci Oberżysty tudzież
urządzenie Domu z Kellnerem
ktory owszelkich Wygodach go-
ścia (iak po Miastach) nastara-
nie ludwo tey y Passażera o
bliskości Wiednia nie zwiodły
Córka Gospodarska elegantsko
Ubrana zastaliśmy nad Książką
Emile. 2ᶜʰ iey Braci z Włosa-
mi a la Titus w Reifrokach [illegible]
podobnieysi.

do distinguowanych Passażerow
iak do Karczmarczykow Manie-
rami swemi y przystoyną Grzecz-
nością zwiedli Naszę Opinią:
Obfitość y Wielkość drzew Sa-
dzonych przy Gościńcu y po
Wsiach ktore iak w Lesie bydź
się wydaią dowodzą dobrze (podłu-
mego Zdania) dawnieyszey Cywiliza-
cyi tego Kraiu Nasze Wnuki
ledwo będą się podobnym Wido-
kiem w Naszych Stronach Cie-
szyć Mowa tu wszędzie iest Czeska
ale Ubior y Obyczaje wielce bar-
dziey Niemieckie. — Chłopi z Sąsiedz-
kiey Wsi Zdzier Dom Dąbrowa gdy
się ich pytałem do kogo należą
powiedzieli że dawniey było Księże
teraz Kryminalne (zamiast Kameral-
ne) ten solecyzm wart Naszych
Chłopow

[Chłopow ktorzy także [zamiast Kre-
amtu] do Kredensu mowią - tylko
że Kameralne do Kriminalnego
podobnieysze w Słowie y Czynie
iak Kreisamt do Kredensu.
na Oberżach tu wszędzie y po
wsiach choćby nawet iedna
tylko się znaydowała są znaki
wywieszone - a Kellnery dra-
gorszy iak w Miastach za ma-
lenką Kolacyiką zapłaciłem
21 Wof. - w Sobotę rano wyie-
chawszy wyszliśmy iuż z gor.
Winnice y Kukurudzy dużo
w Polu - Miasteczko Nikolsburg
na pochyłości Gory położone
iest mniey regularne a zatym
y mniey piękne od Szląskich
y Morawskich ma Kościołow
z 5. z ktorych ieden Parafialny
Gotycki

Struktura poważny się bydź Zdaje
w Rynku pochyłym y 3 Kątowym
stoi Kolumna prawidalna
3 Kątowa na 3ch. Stopniach Stroiny
poświęcona z trzemi Aniołami
Geniuszami tez z Czerwonego Kamienia
Nad Miastem na Szczycie
Gory stoi Zamczysko Obronne
Na przeciwney Gorze ~~po~~ y lewey
Stronie stoi takze Baszta cała
y Kosciol w rowney Liniy
uważałem po tym Villa
Ruderow Zamczyskow na tey
niewysokich wzgorkach situowa-
nych snadz ktore niegdys iak Ba-
stiony po Fortecach Granic
stroi strzegły w Wiosce Felds-
berg przejechaliśmy Granicę
Morawy y niegodziwa wielkie
Kamieniami wybrukowana
Droga

Droga dalsza nam tu czyni że się
na Austryackiej Ziemi znaydu
jemy Winnica po bokach Gości
ca y Piwnice których Fasady
w rzędzie postawione dobrze
tak maleńkie Miasteczko
wyobrażały daly nam przyzwo
itszey materyi do Uwagi. —
W ciekawszy w Austryi uyrze
liśmy mnóstwo przy drodze po
stawionych Słupów z Ortani
cerskiemi w których tale po
Krzyżowey zdaią się tak wszystkie
iak Szlązacy y Morawianie co
Figurach Stych na karczmach
Chałupach, Stayniach nawet
bazgrzą rozdarte Orły — Wszyst
tu mizernieysze iak w Morawie
lubo Grunt daleko lepszy nie
z ubóstwa więc to pochodzi
ale że im się musi tak podobać
lub idą za dawnym zwyczajem
y Gustem

y Gustem Popasamy w Markt-
flecken (Targowiwca) Poischdorf
dosyć partikularna niektore
tylko domy na piętrowe z Suron-
Cegły murowane y to także dziwney
Architektury iak do tey nie
się nie zdarzyło widzieć tak y p
Stancya nasza w Austeryi na
Okna na wszystkie strony wyso-
kie na Łokci 4½ a szerokie na Łokci 3
Drzwi z Facyatami y Belki sny-
cerską robotą bardzo przystoy-
y co do jedzenia paskudna
y dosyć droga - w tey Podroży
doświadczyłem że po większych Mia-
stach zawsze lepiey y taniey żyć
można iak po wsiach y drob-
Miasteczkach to dowodzi Chciwość
Niemców ktorzy bez względu na Podrożnych
z nych zdzierają - mizerność Mia-
steczek przypisuię bliskości
Miasta Wiednia

Miasta Wiednia, który ołudzi wię-
kich majętniejszych, zabiéra-
nie zostawując Katholicom iak
Hołoty, lubo tu cieszcze mamy
10 Mil. Odległości jak u Nas
bardzo duża tak tu za zie-
miana, y pospolicie nie rachu-
ją tu na Mile ale na Godziny
na Noc zciągnęlismy do Gan-
nersdorf dla Deszczu zamilczy
iadąc nie mogłem uważać
ani iak ze przemęczony Samo-
Krimnicami y Sklepami iech-
aliśmy drogą złą y gorną,
Wioski bardzo rzadkie y
mizerne, w której Krai-
ny zapłacilismy za Krimi
Potowce y jurz Kunział, ktory
ciągnie przez Kupców Kinozowiłych
posłałem do moiey Żony —

charakter Gruby y Ponury Austry=
jenie Ludzi Austryackich od innych
y tak, co gdzie indziey mierko=
waliśmy po Grzeczności Gospo=
darstwa że się trzeba będzie
drożey opłacić to tu ani grzecz=
ności ani wygody nawet nie
doznawszy Żdzarci zostaliśmy.
W Niedziele z Gaunersdorf wyje=
chawszy drogą zupełnie nie
wysypaną, ale rozbitą (jakowa
na Glinianokach dojezdzając do
Krakowa) w pośród niebezpiecz=
stwa wywrotu opłacając wszędzie
clsyto złamawszy koło ledwie
dociągnęliśmy o 3 milli do Eiber=
dorf. to nas w naszey biedzie Kon=
solowało że nam przynaymniey
konie nie ustawały gdy tym czasem
Furmańskie wielkie Fryzy z Prusk.
Grzązły

gorzałki po równey Drodze —
Drogą Opłata myta przy takiey
Gościńcu bydłaby nieznośna gdy-
byśmy nie przywykli iuż byli
przepłacać wszystkiego co od
połowy naszey Drogi miara wszy-
tkich żywności spadała w propor-
cyi większości kosztu y tak ćwier-
ca ćwierć (nie trzymaiąc tylko 4 garn.)
Owsa kosztuie Złł gr 18 co uczyni
na nasz Korzec 28 Złotych gr 24. Kwarta
za [illegible] iak nasze Szynkarki do kawy
a $\frac{1}{2}$ kwarty (Kraiowego ...) w pośrodku [illegible]
niel Zło: 2 - Lud przy tym grubi-
iański odstręcza Cudzoziemca
wszelkiego od tego Kraiu. Ozimi-
ne już sprzątnione, nie widać
tylko Jarzyn Jęczmionow mało się
y iak widziałem pszenicy nie sieią
się na tym grunie gliniastym
z tąd

tez krajkę Jezmmerny tu nci zrzy
ale oni tu wszystkich Leguminów
mało co zażywaią, Mięso y Trawy
wa są zwyczayną Pokarmem —
z Eibersbach pisałem przez Braci
kiego Kap: Wodzi Rawskiego do moiey Zony
Wyiechawszy z Popasu Ukazała
nam się wielka rozległa Równi
na którą z daleka iak w Amfiteatr
Gory ograniczały w tey dolinie
spostrzegliśmy Wierzch Wieży
S^{to} Szczepana w Wiedniu wydawał
nam się w odległości 3^{ch} Mil
iak Koniec Igliczki coraz daley
dostrzegaliśmy Gruppy Domow
po Przedmiesciach y Letnich Pałaców
ktore rachuiąc do Miasta przeszło
4 Mile obwoda zaymuią zbliża
iąc się do Miasta Wiednia strażni

straciliśmy go całkiem z Widoku
nawet Wyniosła W. St. Szczepan
skryła nam się za Wybujałemi
Olszami y Topolami pomiędzy ktore
wjechawszy znaleźliśmy nayblizszy
niższe z Obystron D[illegible] y Domeray
nad Dunajem ten w 6ciu Odnogach
tu płynący po niepozornych
Mostach przebywszy wjechaliś:
przez Przedmieście Leopolstadt / Brama Rothen Thurm
Thor w Miasto. tu obrzydziły
ze 40 Uliczek Wązkich (tak
że pieszy Obok Karety ledwo
przeyść może) zwiedziwszy kilka
naście Oberż w ktorych albo
żadney albo straszne ciemne
dawali nam Stancye wrocili-
śmy się na Leopoldstadt y stanęli
pod Złotym Pawiem w Ulicy
Haupt Strasse.

Ulica ta przestronna y tylko na 2 Piętra Domy mające lubo nie bruko wana daleko przyiemnieyszym czyni Pomieszkanie iak w Mieście gdzie Domy na 4 y 5 Piątr a Uliczki Krzywe y tak wązkie że ledwoby 2 Okna w Okno przez Ulicę przeskoczyć nie można w przechodzie tym szybkim nie mogłem wiele uważać ieduak kilka Pałaców wspaniałych y Placow pięknych Kolumnami y Fontannami ozdobnych dostrzegłem Ale te wszytkie Uliczki gęste Kabbałki Domy przez wne łączące y schody ktoremi na Otwartey Ulicy to nadoł to do gory chodzić trzeba ~~tak~~ dziwnie od tey wspaniałości odbiyają - Fiakrow tu mnostwo widziałem pod N^rm^ 6 y 700^m^ są niektore w nayświeższym Guście ale y z przeszłego wieku zachowane widzieć się dają

Od Niedzieli do Piątku bawiliśmy
w Wiednie Obeyrzeliśmy przez ten
Czas Cł. Gab. Historyi Naturalney
to iest zawierzaiący całe Królestwo
Kamieni - Gab: Fizyczno: Mechaniczny
Gab: Kunsztow. Cł. Arsenał
i ten Mieyski - Fabryke Porcellany
Krater z swemi Osobliwościami
to iest Panorama y Camera Obscura
Augarten, wszystko piękności
y wspaniałości których Pamięć
w Żadnej Stolicy nie żdała a których
Obszerny Opis w Książeczce pod
Tytułem Opisanie Wiednia, zro
biony Zastępnie Pracą Widza
w Utrzymywaniu Osobnego tych
Rzeczy Dziennika ~~a Piątek
przed [illegible] to~~ Bad przed
tego byliśmy na [illegible] Teatrach
pięknie.

pilnie Uczonych y Oswieconych
iest Karntnerthor = Auf der Wieden
Leopoldstadt = y Burgtheater – na
wszystkich Grane Sztuki wokazyw
Formiey więcey, zepsuty gust wiei
czyniąc który nie Moralności ale tej
Dziwiska szukaią. z tych na Nowym
Wcześnie urządzonym y ozdobnym
Teatrze an der Wieden grano Sztukę
Militarną, w ktorey 1. Akcie
cały Batalion Piechoty manewro
wał y Kommendant w kilkanaście
Koni Szyty galopował z
Szabsoffizierowie się pięknie bil
a w trzecim Dobywano Fortu y
y kilkadziesiąt razy strzelono z Ręcz
ney Broni na Scenie an Leopold
theatrze czyli tak nazywanym Kasper
i była taka farsa grana ktorey
sobie nie (coteży nie widziałby) wszystkie
się śmieli

Było to perfectum mixtum całego
Dramatyzmu Polowanie [illegible]
wanie Tańce (nie przepominaiąc [illegible]
nia y śpiewu) nadanie [illegible]
ki z Sową żywą, którą [illegible]
naybardziey przecznała Publicz-
ność. wszystko to [illegible]
[illegible] pod Tytułem Mała [illegible]
okazywało się wyjątkowo [illegible]
iakby przez ironię) [illegible]
[illegible] mnie y dziwiła [illegible]
[illegible] ‡

o Piątku napisawszy y oddawszy [illegible]
sam na pocztę Listy do Moiey Żony
Hippolita y Wilusia Zasławskiego
‡ w ogólności ieszcze muszę nadmienić
o Charakterze Ludu Wiedeńskiego [illegible]
że porównanie grubiańskie nie uczy[illegible]
y [illegible] na Dworni przytrzy ieden [illegible]
[illegible] we [illegible] był [illegible]
[illegible] ale że się dopiero
o 9tey zaczynał pojechałem [illegible]
na Teatr

Wyjechaliśmy o 9tey po Południu do Baden gdzie ... Drogą y ... pośród Winnic. Zjechaliśmy na 4tą Wieczorem. Stanęliśmy na ... Ulicy nie daleko Łazienek Miasteczko Baden iest romansowe pod górą Kahlenberg z ... ... Przyjęcie nas ... ... Lud wszystkiey y dobry ... ... do ... ledwo nie większa iak w ... za ... ... osobliwy ... za 18 ...

na Teatr o 7mey się zaczynaiący o w pół do 9tey wychodziemy wołamy naszey Remizy ale nigdzie nie znayduię bo ... ... widząc nas ... ... wyciera 48 ... za ... ... się ... ... przyiezdzaiący ... ... widząc kilka set ... ... caiących chcemy y my ... ale ... nie ... ... się ... ... zawdzi nas na Miejsce y ... ... gdy my chcemy powozić on ... Niemcom ... ... nas ... ...

chwiedzanie w proporcyi Drogi [illegible]
innych Rzeczy dostaliśmy w cał[illegible]
nie drogie z Pokoje [illegible] porządne z
Meblami za [illegible] na Dzień a [illegible]
[illegible] tak dobrych y wys[illegible]
[illegible] iak w całey Europie nie
spodziewaliśmy się znaleść. Mies[illegible]
kamy na [illegible] [illegible]
u [illegible] Wirtha. [illegible]
[illegible] same Okna [illegible] w cieniu
[illegible] y [illegible] [illegible]
[illegible] bardzo naszo [illegible]
Baden
zabierai tym Sposobem [illegible]
[illegible] za powrot. powróciwszy do
Domu zastaiemy [illegible] [illegible]
[illegible] który nie [illegible] źle [illegible]
[illegible] że [illegible] [illegible]. z [illegible]
do Pokoju naszego wszedłszy nazwał na
nas [illegible] y że on całe
Miasto [illegible] [illegible] nas [illegible]
iescze za to [illegible] widząc
to [illegible] [illegible] y [illegible]
się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Przy[illegible]

Baden na swoie opisy [illegible]
pod Imieniem Szpitalni y Cesarskiey
[illegible] dokładnie z nie pozostawiam tez
do opisania w Dzienniku chyba
że się nas Ambitia tyka. Doktor
[illegible] / moim Manierem inne
do K. Weigla poniżey / Ordynował
na Frauenbad . [illegible] nie
ogromny y te wspólney łaźni nie
chciałem się bo była do niey nadto
nic ile niewygodny wspólney
kąpieli proporcjonowani są [illegible]
nie można w Ursprungu [illegible]
osobne są łazienki / pozwolił na to
ale nie mogąc ani iedney tam wolney
osobney godziny z determinowałem
się [illegible] do Frauenbadu gdzie
kompania Wojsk. Polskim [illegible]
[illegible] Pospolitego [illegible]
[illegible] Lubelskiego z [illegible] y innych
w Polsce zamieszkałych uprzey
mi [illegible]

uprzyiemniała w tey [illegible]
dalece że tym się nie zamknąć żeby
na ścianę. Woda w niey czysta po[z]
iak źrodłowa. 27 [illegible] Szlaw[...]
cyrkumferencyi wchodzące po stop[niach]
w takiey wodzie się kąpiąc chodz[ić]
lub siedzieć w krześle y gromad[nie]
z liczną kompanią się bawić
iest rozkoszą taką że się z niey
wyiść nie chce iakoż każdy p[...]
który nad przepis siedzi ia[...]
3cią y 1½ godziny się pławi[ę]
chętnie wychodzę y budząc się
z utęsknieniem spieszę do
kąpieli. Ile że mi znakomicie
pomagać zdaie się. o 9tey d[...]
pierwo wchodziemy, gdy: d[...]
7my do 9tey teraz się kąpię po
wiadaią że tak wysoko wo[dę]
nie napuszcza że po schodach
chodzić musi bo by nie zgrunto
wat

kona to czynie przez codzienny
aby tę kurę sposobem tey a tak
poznieyi goscie sumę zyskali
Kurdę po kąpieli Śniadamy
Kulkę A.B. Tonde Domowy Chleb
nie wystarczy To y ze gdy az Śliwo
wież tylko. Tak tym kiliciemy
się do 12 tam czas idziemy do
Kolu o ... powracamy ciemy
Obiad od Traktyera Polskiego
Michałowskiego który tu nayp
pierw ... dyje w Polskim Guście
y Barszczami swemi wsławił się
mieszka naprzeciw Johannis bad
po Obiedzie Odwiedzamy się lub
Zwiedzamy Okolice. Helwariberg
S. Helene Doppelhof Gutali
piękne Pozycie Ogrody Ogrodki
Samidoski w Mieście gdzie ścieże
albo Mnostwo Figur ...
kupszych za Banie pokazanych ... tam

Rybak pijany ktory żyge. Rybi
żury ste źrodła pryskaiące wo
czyli co strzela woda z ...
worken nabity Panna co Gra ...
organach y oczami przewraca
woda pomieszona a ież i pod
spodnicy pryska wodę na kirdy
Stara Baba co Męzowi nos ...
ie y kamień popluwa ek ...
o 4tey Komedie Kapli Bachu
gdzie piękna Dama ... (widzeny zmieniają)
organiczi dokazuie to trwa d
...ey y zaraz Teatr się zaczyna
Orkiestra ma mizerna y sam ...
... mały diablicem na Bal
Entreprisa P. Wilhelm Trupp
znaczna do 40 Osob licząc po
...y ktoremi P. Fux Weiss ...
a Pana Salandr szczegolnie do
deklamuie. po teatrze mały ieszcze
Spacer w Parku gdzie Kiosk ...
t Dziwi Fenela grumuią wszystkie cony
iedna z nich ma ... 5 lat

pielgrzymy swemu Consarwa Novumie
Widok a dzieła maięka przy
ciemny effekt wiegow y widok mu
go Narodu y Ptéci Ludzi się przy
chodza — tak nam dnie schodzą
a iednak tęsknota do Domu się
ym wszystkim zagłusza nie da
y w pośrodku tych wszystkich Roz
woli nie iedno uczcinie wesoło
ie — co mi czasu zbywa poświę
cam go Correspondencyi do Domu
bo i Oyca napisałem 1 Aug.
do MZ. o Hyp. y do Zygmuntka 10
Stefaney Bzgo do Wilna a 7
... do MZ y do Hippolita odem
tam czas z Poczty 1mo w Baden 27
od Wilna 28 w Baden od Zygmunta
30 od MZ z Hyp y 9 Aug ...
... ta wszędzie ...
... nie ... żadney Poczty
... y ... po ...

spektaklach nawet po Redutach jest tego
nigdzie in Honorem nie czynią powie...
na których Sztukach gdzie tak się ...
pokaże klaskają mu brawo do ...
ciego razu a on się kłania ...
w Tabaczkowym Fraku lub zielon...
po Cywilnemu iest blady y nie...
ma nie Charakterystycznego w Twa...
w Figurze sama Cirka Twarz...
ma daleko znakomitszą chodzi ...
Ogromnym Kapeluszu y lekk...
puderowi. raz się iednak widzi...
ustroiony do tego na Redu...
chodzą zawsze w Parze y z ...
Księżna spora twarzą do ...
podobna dosyć miła. Syn ...
podobny do Matki zdaie się ...
uważają to że iest bardzo ...
Baden ma dosyć Rzemieślnik...
y Fabrykantów zwiedziła Fabr...
Mali zbliża się kształtem y ...
do Angielskiej ale nastarcza ...
nam.

jest tylko 4rech Ludzi w niey robi
jest tez tu Stolarz ktory dziwnie
ładne robi Meble toczone [illegible]
[illegible] Dziecinnych zabawek
[illegible] Szkatułek y [illegible]
[illegible] z innych Materyi —
do 18go Aug. zabawiłem w Badin
nie opuszczając żadnego Dnia
odbyłem 21 Kąpieli y wyznać
muszę że z pomyślnym Skutkiem.
Odwiedziłem jeszcze Fabryki Szabel
w Pottenstein y zwierciadeł w Neu
haus Fabrykę [illegible] w Draiskirchen
Pałace y Ogrody [illegible] w Laxenburg
Przedziwny Ogród z [illegible]
w Schoenau Dolinę Sty Heleny
Ogrody w Gutenbrunn y Weilburg
dość tego wszystkiego nie opisuję
bo jest najdokładniey w Książce
[illegible] Szlak opisane —

to tylko iessze o tych spowa...
mieszy wyprosić że każda przeja...
ła ... niezmiernie droga. bo za ...
… wile ... ...
tylko ... ... po ... do ...
y iessze nie ustawianie ...
temi Marciami y ... ...
doskonale z ... ...
... y nie ... dostać ...
Rozmawiaiąc się z Przyjaciel...
... y innemi Plakami ...
... Dopiero ... ...
... ... y ...
... nie wszytko ...
a ... do domu ...
... ... do ... ...
... do M... ...
y ... do ... y ...
Odebrałem zaś znowu od M...
y Wilusia 12. Aug. y ...
...

Juz wszystkie były gotowe [illegible]
[illegible] 1792 w Sobotę [illegible] ostatnia [illegible]
Reduta obstalowana gdy [illegible]
nie dopuscił [illegible]
[illegible] tak [illegible] prosił [illegible]
na wszelkie sposoby żeby zostać
jeszcze do Poniedziałku y razem z Nie
mi do Wiednia wyiechać nie mogę
się oprzeć [illegible] że Ludwik należał
do Intrygi całuię [illegible] się że [illegible]
[illegible] Hrabiego moią [illegible] aby
w tę poradzili bo bez [illegible] nie
iey wciągnęli Upakowany Powoz
do Swoiey Stancyi y tak musiałem
z niemi stać y w Niedzielę być na
Reducie ostatniey Reduta była liczna
y wesoła Mas[illegible] dosyć Cesarzowa
się 4 razy przebierała 143. w Ponie
działek Ludwik z [illegible] Tyszkie
wiczem prosto z Reduty o 4 godzi
nie pojechali do Wiednia [illegible] 25
[illegible]

o Oycze wszystkim kandem do Wa[illegible]
nia y o W. + Stangliny Szczęśli[illegible]
nie bez wdzięczności powrocone
Zdrowie y przyiemne zabawy po[illegible]
ciłem Baden — Stangler w ha[illegible]
ver Strasse begon Linden Stra[illegible]
na [illegible] gdzie [illegible]
ga obrad — w tym [illegible]
[illegible] naszey Starey mieszkali
Pieszelonow y [illegible]ierow czy Franc
oli Vitthowie y wiele innych [illegible]
kow widziałem się z niemi [illegible]
ni z Adam Raciborskim An[illegible]
niem [illegible]owskim Przeb[illegible]
naszym [illegible] Strzegocki n[illegible]
ktory mnie zaraz na Polską [illegible]
uz do siebie zaprosił w Wreno
[illegible] na Teatrze (Wiedan) gran
Zauberflöte decoratie wspa[illegible]
le muzyka wyborna
(Dziateli z [illegible]

Głucho-niemych. P. Dziecko[?] mayor
examinował przy mnie tych biednych
Słuchow y napełnił mnie szacunkiem
dla swoiey zdatności y posunięcia
się tey Nauce zdolności. Jednym
dyktowałem do pisania różnych
[illegible] ich się na Piśmie y odpowiada-
wytłumaczyli
li; iedeni z nich napisał przy mnie
list i piękny który wraz z Szymon-
kiem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
wziąłem dla Familli. Opis tego
Instituti iest w Xsiędze [illegible] [illegible]
Dn. przez [illegible] wziąłem drogowe
ich Nauki nie będą się więc rozszerzać
gdyż [illegible] to tylko muszę dodać że
ktoś ich uważaiąc być[?] [illegible] są dobrze
odziani y żywieni dobrze się z niemi [illegible]
dzą. [illegible] [illegible] y te Dzieci [illegible]
wesoło bawią się na mięsi [illegible]
ją nie czuć swoego Defektu. po [illegible]
Dnia byłem w [illegible] [illegible]
tak gustowny iak [illegible] [illegible]
[illegible]

w Wiecżor chcieliśmy być na Teatrze
auf der Wieden ale nie można było do-
stać miejsca od południa iuż rozebrano wszystkie Billety, przyczyną
zbiegu tego dnia większego niżeli w inne
było że grano Sztukę w ktorey Latarnią
Wyzywano y w 30 Koni galopowano
po Teatrze, a treść Sztuki była Cud
Cuda Upiory etc z ktorych Wiedeńczycy
Wydziwić się nie mogą, iak Wiedeń
czy Otwarzeni prawdziwemi Widoki
mogą mieć gust taki ktory na
dyskretnieyszym Wzroku ...
... należy w Gabinecie
Antikow. ... nie widziałem tylko
... ktory sam za wzor Staro-
żytności ... y z Wieku ...
Obyczajow — Zgrzęda nie ustyły na ...
...ł się Upiorze ... co ...
zeby tylko przeyść te Cuda...
... dla tego — że nie to ...
czony dzień prowadzony ... to
ale

Ale te nieprzyiemne urażenia zatarli
we mnie dwaj Inspektorowie Gabinetu
Mineralogicznego ktorzy z Grzecznością
iuż na [illegible] otworzyli się y pokazali
nam z wszelką Grzecznością swoie
Szczegolności i ieden z nich nawet był
tak grzeczny że mi dał Adress do pri
watnego Gabinetu Conchyliow
Byłem ieszcze u Rotthmana a
Komendanta Gwardyi Niemieckiey
y Gallicyiskiey Polak Otwarty grzecz
ny w Interessie Romana przyrzekł
mi Pomoc — y obiecał Correspond
[illegible] — Skutek będzie uczyni z tego
[illegible] pomnożenie Widziałem w [illegible]
Belvedere Gallerią Obrazow [illegible]
[illegible] ktore były [illegible]
wyje w przechodzie we Srodę by
łem na Divertimencie ~~gdzie~~ w
Nowym Theatrze 7 idzie [illegible]
tańcuiącu! z Joyeeza. [illegible]

że Świadek koniecznie się może
wydarzać, ale tandem jak może [illegible]
jonia z [illegible] Kościołem [illegible]
do miasta zaraz [illegible] ko[illegible]
idąc z tego [illegible]
Ordynans od Marszałka [illegible]
[illegible] Pana [illegible]
[illegible] który się [illegible]
Nieszczęśliwych [illegible] y [illegible]
[illegible]
[illegible] Dworny [illegible]
których Officerów [illegible]
Metryki [illegible] y [illegible] Marszałka
co obiecałem w 14 [illegible]
[illegible]
[illegible] Pana [illegible]
że [illegible] y zaraz [illegible]
na wszystkie te [illegible]
wszystkie [illegible]
o [illegible] w [illegible]
[illegible]
[illegible]

w Krakowie, ale [illegible]
to się z [illegible] Kalendarza Ojcze [illegible]
[illegible] Słodkie [illegible]
ale była dobrze wykonana była
jak [illegible] żeby
przy najmniej 300 osób a było
y [illegible] Bożniczy [illegible]
nia [illegible]
wszystkich widzów [illegible] były
[illegible]
[illegible] żeby nie [illegible]
ale [illegible] przy [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible] o 11tej [illegible]
[illegible] tylko [illegible]
y [illegible] Uriedenske [illegible]
[illegible]
y [illegible]

i rana wszystko nauczył Skar[illegible]
rufia do Kościoła y po 2 y 3 [illegible]
Ruska y zawsze mi się wid[illegible]
madnisie z dobrym Rozumem z
kościoła daleko wszystko to na
Pani Dwór Dziś Drugie [illegible]
[illegible] i [illegible] Dziś przyszło
we wtorek w Tem w Augustowie
wspaniałe. Wielkie wysokie
wszystko na [illegible] Monarchini
[illegible] [illegible] [illegible]
z porcellany to zewsząd
ni obrzyte jeden fabryki w se-
Saskich Chińskich, ale jest
[illegible] [illegible] / [illegible]
Tureckiej [illegible] [illegible]
więcej 86 sof który na stronie
w [illegible] [illegible] y wszystko
się nie na żadnego [illegible]
~~[illegible]~~ cyfra da [illegible] [illegible]
[illegible] ale wygodnie y [illegible]
na widoku

Przepędziwszy Czwartek w Kompanii z naszemi szczególnieyszemi Artillerystami w Piątek rano wsiadłem na Okręt na Dunaju iadący do Presburga y Pesth Ludzki czas strawiwszy noc ciąg na kulesze mając przy tym Oddawać Visity poczynaiąc pozostać y ma. trmuć Pawła w Prezburgu dopiero o ½ do 9tey wsiadłem na Okręt oko 3 godziny wysto nim się zeszła Kompania blisko 150 Osob wynosząca o w ½ do 12 ruszyliśmy od Brzegu Statek na ktorym płyniemy iest iednym z Naywiększych Dunayskich y do 500 Centnarow Laszu może się na nim zmieścić przeychaliśmy po pod 2 Mosty z ktorych 1wszy Murowany na Podstawach a Bella Nadzia pozłacane z Inscriptią Franciszka 2go ktory go załozył na Trzymetrze iego stała Woda na 5 łączni drugi drewniany także piękny Pogoda tam Stała dobra ale Statek dużo Pośród Szerokiej Płynie Chłopcze równo y Drzew

y Drzewa Bratne y innych naybliższych
Ogrodow przyiemny czynią Widok
przewijaiące się pło brzeg Wrzawa
Flisow których iest 17stu y Oddziały
Artillerii manoeuwruiące, o Sznur
gem czym mi nieźle Wyobraże
nie podroży Morskiey, y barzo mi
bardzo. Okręt ten należy do J. Wie
lebmana Szyppra Nadwornego siedzą
cy y piszę na tylnym pokładzie
Stalku o 1/4 na lewo widać Lust
schloss na końcu Parku położony z
Lasku tego wygląda ta Altanna
bardzo pięknie na Dunaju. Szaluppy
Artillerii zdaie się Niedaleko
od Wiednia 5 mil drogi mieliśmy
same Rowniny Laskami Topolowemi
Bukowemi y Akacjowemi porosłe
Wydoli zatym dość jednostayne ale
Wysp mnostwo które Dunay na
wiele Części się dzielący formuje
sprawiały przyiemne Odmiany —
Dopiero koło Wsi Elend zaczyna

obaczyć

okazywać się zawszedy wyższe Brzegi które obnażone gatunek Ziemi tu teyższey z gliny Iłu y Piasku wska
zały tu spotkałem Okręt podobny
Naszemu ciągniony pod Wodę do Wiednia 86 par koni — daley uka
zał nam się po prawey Ręce nad Dunajem Zamek Petronelliowy.
Budynek czworograniasty z 4ma Basztami ma mieć 365 Okien należy do Graffa Trauna po tejże Stronie minęliśmy daley Wieśkę Fischamend z Kościołem y Miestecz
kiem na gorze pięknej w przejeździe Widok tu się iuż obraszu Gor Węgierskich zaczynaią ale w Odległości od Dunaju ich tylko widać y tu do
po zobaczyłem Żagli których [illegible] nigdzie niewidać — po trzecy prze
jechaliśmy Wieś Deutsch Altenberg z pięknym Pałacykiem nad samą Wodą także po prawey Stronie.
z lewey dotąd ciągle równiny piaszczyste

daley pokazał nam się Ehrenberg stary Zamek czyli Cytadella na piramidalney Gorze o ¼ Mili od Wody połozony Sławnym iest z iakiegoś Wielkiego Obleżenia z ktorym tę gorę na ktorey stoi wsypać miano ale że ta Gora zdaje się zaduza na Ludzkie Dzieło należy więc to między Poezyi Wielsce umieścić — pod wspomnionym Zamkiem leży Markt flecken tegoż imienia ~~ale tego tylko~~ z pięknym Pałacem Barona Vöhlnera Fabryka Tabaki y wiele Domow pod Dachowką dobrze te mieysce zdobi — Gromada Domkow Wieyskich Mieszczący się iące y Duze Skały na Brzegu Renu okrywaia tę Okolicę — daley wyprzedziliśmy po prawey Ręce Wanderow na Skale po prawey Ręce naszey Rzeki, ktorych nasi Flisacy nie umieli nazwać tylko nieklktory

się domyślali że to był Wieś Klasztor do Deutsch Altenburg należący, co kościół ukazała nam się wspaniała Ruina (po lewey Stronie na Skaliskach, wysokiem prawdziwie zamku Thieben pod nim wioska tegoż nazwiska — tu wpada Rzeka Mahre granicząca Austrya od Węgier y tu iuż wyszliśmy z Austryi po tem dalej znowu Ruinę na Gorze po prawey Stronie Fortecy Wolfsthal y Miasteczko tegoż imienia na bokiej Ulicą w Lesie wąskie ukazało nam się Gory z Obustron otaczające na nich winnice y gdzie niegdzie Domki prawdziwie Romansowy sprawiały widok, aż na reszcie na Wschod pokazał nam się po lewey stronie Zamek Preszburgski nie daleko od Preszburga spotkaliśmy Okręt ciągniony 20 par koni które w wodzie po brzuchy brnęły o 1/2 na 7mey dojechaliśmy do Preszburga

Dunay tu bardzo bystry pod
miastem az szumi — mnostw
przy tym Młynow robi szczeg
ny Szmer y Wrazenie przyjem
jzemu Miasto Presburg piękn
się od Wody wydaje z Zalew
wysiadłem z Ołrzytu na ktorym
10 Mil w 6½ godzinach z
Największą odbyłem Satisfak
dwoch Towarzyszow Podróż
ieden Duńczyk [illegible]
drugi Hanoweranin bawili
mnie swemi Powieściami y na
gradzali ~~[illegible]~~ odłączenie Brata
Hanoweranin nagadał się m
inny o Zwycięstwach Fran
zow a Duńczyk o Batali
z Nelsonem pod Kopenhagą
Oba Zyczący y piękną Sztu
kę Homarenia się Wzajemni
mnie przywiązali

Brat moy o 10tey w Nocy nadie-
chał z Rozewskim ktorego dla Kompa-
niy z sobą biorąc z Wiednia obiecał
mu że do 5tey w Wieczor nareszcie
na Kompana Podrozy iego Madame
Cdiq Lubelskiego zaczeka y tak ia
znowu dzień cały dla nich zatrzy-
mać się musiałem. Chcąc z tey Spo-
sobli czas przynaymniey odnieść
korzyść z wiedziałem Landhaus to
iest Dom Seymowy są to 2 Sale
iedna Magnatow 2ga większa
dla Stanow w obiedz Stoią 3ma
Rzędami Stoły w żadney Sali w
koło ktorych ~~Stany~~ Stali zasiadaią
w głębi zas iest o 1 Stopień wyż-
sza Gallerya na ktorey Monarcha
Palatin Primas y Ministrowie prze-
zidujący krzesła swoie maią.
Dom ten wspaniały z Drzwiami [illegible]
[illegible] wiele w sobie y Pozłacanych
Polerowany w Czasie Seymu [illegible]

przez tego byłem w Katedralny Kościele iest to dawna Gotycka Budowa Szczególny mi się wten wydawał wielki Ołtarz w ... ktorego wielka Statua Sgo ... cina na Koniu z Brązu ... paradnie po lewey stronie Ołta na znalazłem Nadgrobek Charakte ryzuiący Ambit Narodowy tytuł iego długi zaczynał się po Mona chicznemu Jan IIgi Hrabia Palffi ab Erdöd etc etc dalej widziałem osobliwszy Organ w Słupie ... nady umieszczony zwiedziłem Księżąt niektore Sklepy y Rzemieślników ktorzy tu nayswięcey ze Skóry y Mieczi robią na reszcie te ... dosyć spory ledwo nie ... kszy od Krakowskiego Loża wszystkie prawie Dziedziczny tu teyszych ... ... swietny

zwierzchniey przyozdobione a
we wnątrz maią kanapy Sofy
zwierciadła y inne Ruchomości
Sala Redutowa także mieszcząca
50 kroków długa oprocz Gallery
ktorą tuteysze Graffy też dla swo
iey distinkcyi maią na tenor
iak ich Monarcha ma w Sali
Seymowey — 2 Reszta Preszburg
iest goręcey y spore Miasto lubo
po Wiedniu bardzo partykularne
się wydaie szczegolniey mi się wy
dało gdym zobaczył Swinie bie
gące przez Ulice od Dunaju
nie iest obmurowane ale z dru
giey strony są cztery Bramy y
Sofy lubo też na Ogrodku po
przerabiane Brama Sw Michała
iest bardzo kamienica przeiezdna
Miasto ma do 2140 Domow po
między ktorymi naywspanialsze
są Primasowski y tt

Erdöd y Bathyany z Ogrodami
w mieście samym iest Promena
da od Fischplatzu do Theatru
Ulica 4 Rzędami Lip y Akacyi
wysadzona Dom Teatru nie nie
zapetny Taczyste z popiersiem
Demokryta z hiednosci bukar
ma wynosic do 30 m z tey Iesu
częsci iest Dissydentow ktory
maią 2 Kościoły Luterańskie Niemiecki y
Słowaski 1 Gymnazium y Pensyą
dla Panienek 4ch Księży z kto
rych 1szy iest Superintendentem
placy maią każdy po 100 Złł
Katolicy maią 9 Kosciołow
Kilka Klasztorow / w iednym
z tych na Grün Markt iest Congre
gatio Haus / Seminarium w Capitu
y Akademia – Ortow Cesarskie
tu mało widac w Teatrze za
wsze go nie ma Moraw po
wszechne

powszechne iest Język Niemiec
lubo Pospolstwo y po Słowacku
gada gdzyżm tu Widzenia
iest Most przymaszy na Dwa
wszystkie iak do Ołtarza do [illegible]
na ma Domek Murowaniey [illegible]
kaplicę które z każdym [illegible]
Zesław się powozowi. Tytuniów w
roznych Gatunkach mnostwo y tan
nosc swiadczą wszere samowoładnosc
Węgrow którzy Monopolij nie do
puszczają nabrałbym kupe gdyb
nie bojazn Komory która ma być
ostra do 8 czekaniy na Poczte
o 1/2 do 4tey ruszyliśmy Noc Ciem
na nie dała mi uważać Pozięć
to tylko uważałem że Rowni
iechaliśmy drogą nie zgorsza
przejechaliśmy most drewniany
na Rzece [illegible] o 1/2
do 11tej stanęliśmy na Stacyi
Lan[illegible] [illegible]

o w ½ do 12 wyiechawszy z noc[legu]
wysmienitą lubo nie Cesarską
samemi Kowzinami Spieszno
iadąc stanęlismy na Stacyi
w Scharfin o ¼ na 1wszą
Wieś ta leży na Wzgorku ma
Kosciol Luteranski piękny Mu-
rowany zdaie się być Osadna
Domy poziome iak u nas
Mowa Słowianska Parobek
nawet nie rozumiał po Nie-
miecku Niedziela o ¼ na 8 wyiechawszy
z noclegu przyiechalismy do Tyrnawy
na ¼ 10tey Droga nie brukowana
ale (# prostowana) Sucha y wysmienita Wioski zu-
pełnie w polskim Sposobie pobudo-
wane Mowa Słowianska podobna
do naszey Konie y zaprzęża * takie
iak u nas wszystko to sprawiało
mi arcy przyiemne Wrażenie y tym
żywiey iż że nagle w tey Odmianie się
znalazłem z Wiednia do Presburga
Woda

* Wozy tu iuż nie kozami ale Saniami po naszemu na karbach mają

iadąc a za tym Stopniowania tych
Widokow nie Uwazaiąc. Wsie tylko
dwie po Drodze minęlismy ale bardzo
Miasto Tyrnawa Spore Murem Opa-
sane Garnizonu nie ma tylko Traban-
tow. w Bramie ieden przed nami broń
prezentował — Policyi nawet Węgrzy
nie cierpią. Ex Tow[illegible] niegdzie nie widać
Kościołow tu iest ósm z tych ieden
Luterański ale Xiądz tylko doieżdza
z Modry miasteczka o 3 mile odległego
Klasztor ieden Reformatow ale Katedra
iest z całą Kapitułą y Seminarium
z 400 Klerikow złozone — przyieżdza-
iąca Truppa Komedyantow gry[illegible]wa tu
w Sali Redutowey dziś na pozegnanie
dać maią 2 Ballety — Iadłszy Snia-
danie w Tyrnawie ruszyliśmy y do-
brze iadąc Polską drogą stanęlismy
w Freistadt po Węgiersku Galgoc
[illegible] Gorzną Rzeką ta iest
duża 3 wielkie mile wyprawa [illegible]
[illegible] tylko [illegible] wciąga tę Drogę
napotkalismy [illegible] y [illegible]

~~Pojezdzające~~ całą drogę wielkie równiny w odległości z do 3 mil widać były Góry, w zimie tu nie byłem widziałem ale za to całe Łany które między którą wieprze karmią z tąd sławna węgierska Słonina pochodzi. ~~Ottmarów~~ Miasteczko Freystadl ukazało się w ślicznej postawie na pagórku Residencya Gof Erdödy za Miasta Angielskie, o ogrodzie który ten pałacyk gdyby las otacza pod sam ten pałac podpływa 3. Kanałami Rzeka Waga Most na niej — po naprzeciw z Klauwiszami i że coraz więcej Podobieństwa z naszym Krajem iuż y węgierskie miasteczko w którym się można zajechać Miasteczko Galgotz należące do Gof Erdöd leży na pagórku y panuje Okolicy Domy ma z większej części po lemu ale murowane Kościołów ma 3 y Klasztor Franciszkanów od Presburga zaczęły huzary Mia-
steczko

ma liczne Kościoły. y Dzwony raz wszy
prawie słychać. Numerów tu liczą 761
z tych 61 iest szlacheckich które żadnego
podatku nie płacą. Ludność rachują
do 4400 z Żydami których tu sporo
się znayduie Ewangelickich Familij
iest tu tylko 7 Greckich 4 reszta
wszystko Katolicy. Zepsucie Kół
u Powozu które przez niebaczność Ludzi
naszych się porozsychały aż Szyny po
odstawały zatrzymuie nas kilka
dni y daie mi czas do obszernieyszego
Opisu — w Nadziei usłyszenia Ka
zania Węgierskiego poszedłem do Kości
oła gdzie nad spodziewanie zastałem
nabożeństwo w Słowiańskim języku
Maiąc dość Czasu przypatrywałem
się Tańcom Węgierskim nic piękniey
szego żywszego y szybszego iak
sposób (?) Węgierski w Tańcu co do skacz
kania iest co oni wyrabiaią z Nogami
rękami y całym Ciałem nawet Ciżem (?)
niepaliną czynią Ale to wszystko w
szystkim takie Niemieckie nawet w

Dobrze im się udaje. Czasem sobie
przyśpiewuią muzyce. Wszczza ±
obszernemi Zelaznemi Kobiety ubrane po-
dobnie nieco do naszych w Kabatkach
y w krotkich Butach wytrzepuią tyl-
ko obracaią się y podskakuią za
pomocą swoich Tanecznikow do zgo-
razu w gorę wznosząc także Muzyka
składa się z Skrzypcow y Kozy która
się mieszkiem nadymaią po Niesz-
pore zaraz zaczynaią tancować —
Ogolnie mowiąc Węgrzy o tyle są
weseli grzeczni y uchodzą o ile
Austryacy we wszystkiem ociężali
ponurzy y nieobyczayni. dopiero
się dowiedziałem że dla tutejszego
Wale nie mowi po Węgiersku tylko
po Słowiańsku — Żniwa tu nie-
tęgie były y owszem skarżą się na
nieurodzay. Żyta Preszburska Miarka kosz-
tuie 4 Kopy 30 do 36 Dwor pszeny
10 Złot. Owies 6 Złot. y gr. 12 — Wina
iest

± Tańce ich [illegible] dosyć [illegible]

iest dorzy ale Zimna trawa Francuzi
ze nie dostoyą Grona — Owoce
także mało y niewidzianie drogie
za 1 Miseczkę Wizniek naypierwey się
po dał y tak w Proporcyi inne
Frukta widziałem też tu między
innemi Owoc podobny do Naszego
Głogu czyli raczey Babiczky ale więk
szy y smacznieyszy nazywaią go tu
Frukt ten nayłatwiey ze wszystkich
y na utworzenie Frayment zda
ie ..... bardzo ......
Postmaystr tuteyszy prawdo
wy Austryak nagadał się na
nas że we 4 Osoby kończym tam
para tylko Koni jednemy powie
dział że tamci wszystkiey Poczty
.... do .... byli gdzie ....
nie będzie y nie da Koni tylko 3
y trzeba było na to przystać
o ¼ na 6tą wyjechaliśmy z tey
...l gdyż tak długo nas zatrzy
mał Konsul y Postmeyster ... ..
.... y spalając ....
....

wziął ode mnie 12 złp. iescze to
nie naydrożey ile przy swięcie
gdzie biała z osobney nad tym
się domaga — drogę z początku iż
nadto mielismy podobną naszey
bo y wyboie się zraządzaią
daley wiechalismy na Cesarski
gościniec śliczny równy krzemie
cem drobnym sypany z obustron mielismy
szpalery drzew Akacyi y
pól to nie dozwalało nam wi
dzieć okolicy ale na to miast
się zmierzchło mielismy nayp
piękniejszy widok swiatła z
chałupy po między drzewami
się przebiiaiącego — o 3 ⅓ na 9 tą
stanęlismy w Wiosce Pisczan
tu dowiadujemy się że poczta
daley nie idzie — noc niepewny
drogi kazała nam tu wjechać
gdzie Austerya porządna murowa
na — ale nowy Ambasador z Konia

[illegible] [illegible] — osobliwsze
zdarzenie żeby Poczty bł[ę]dzie tego
dziś doznaliśmy bo gdybyśmy byli
z Tiernau prościey tu [illegible]
się wybrali nie trzeba nam było
być w Freystadtie y 2 mil drogi
oszczędzilibyśmy sobie ale [illegible]
się mogło spodziewać że Poczta z [illegible]
dzie y w tey nadzieji my się spóźnili
[illegible] zawiedliśmy się na [illegible]
gdyby w [illegible] w potrzebie [illegible]
[illegible] się do całey [illegible]
bo tu [illegible] z tąd żadney [illegible] nie mało
naiąłem Furmana za 8 Złotych do [illegible]
[illegible] o 4 mile ale że droga mała była
zła a konie tu nie takie [illegible] y
silne iak w Szląsku morawie y [illegible]
biorę więc za rada [illegible] [illegible]
dana 4 konie. Śmieszna [illegible] tu [illegible]
dobrze Anegdot — Ludwik [illegible]
od [illegible] Machołtyny ze Rożnowskiey
odjechał [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

był to ten czas który na Błądzeniu tra-
ciemy przeczekać w Presburgu —
Oburzyło mnie to nie zwyczajnie zmiernie aż
zastanowiwszy się — warto się uśmie-
chnąć! — o 5tej wstałem pobu-
dziłem Ludzi ale iuz 6ta minęła a
[illegible] się nie spieszy z [illegible]
[illegible] pakowaniem nie mogąc — do tego
nie [illegible] [illegible] było najpiękniejszy
gotów! — o 7mej [illegible]
z pierzynkami [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible] daley [illegible]
się [illegible] droga przecie lepszy
ktoś [illegible] dojechaliśmy do
[illegible] [illegible] ½ do 10tej po
[illegible] miejscy [illegible] piękne, [illegible]
[illegible] [illegible] dobra; [illegible] [illegible]
[illegible] drzewami obsadzone tak że [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] widać, [illegible]
[illegible] które Ludzi idących [illegible]
[illegible] obwarzanek Mieszczka
[illegible] [illegible] leży podobne [illegible]
do [illegible] [illegible] ale nie [illegible]
[illegible]

na Domy a nielkom y [illegible]
[illegible] - woyska nie ani żad
[illegible] ani Magistratu* nie zdaią
żadnego [illegible] bo domy są [illegible]
Żydzi tylko ktorych iest [illegible]
placa [illegible] y to tylko [illegible]
[illegible] na [illegible] nie było iak
może że [illegible] aiem ktora po
[illegible] na nasz korzec wypadał
[illegible] z Bydła ko
[illegible] przedawała - za [illegible]
[illegible] a dowiedziawszy się drogo
[illegible] tych samych [illegible] wyrobionych
Owo zgoda [illegible]
[illegible] y wszystko tak podobne
iak nic bardziey. [illegible]
[illegible] trwoni swoią [illegible]
[illegible] reszte na biedney Szlachcie
[illegible] skad go [illegible] y [illegible]
[illegible] - [illegible] a wszystko [illegible]
[illegible] nasze [illegible]
tak daley [illegible]

*[illegible] iest w [illegible] ale za
granica [illegible] niktu
[illegible] umie [illegible]

Owoców tu mało w mieście [illegible]
[illegible] y najmniejszej [illegible]
[illegible] Damascena [illegible]
[illegible] — między Serem [illegible]
[illegible] Baby [illegible]
[illegible] ale widząc że źle
[illegible] — to mnie zadziwiło [illegible]
[illegible] widziano tylko [illegible]
ke w [illegible] y przy [illegible]
co tego w Kraju tak [illegible]
— — czy też to w lekkości [illegible]
[illegible] — tak się zdaje! bo
[illegible] gdzie wszystko [illegible]
wołanie mimo [illegible] Policji
wszędzie [illegible] Żebraków [illegible]
można [illegible] Straży y [illegible]
[illegible]
[illegible]
Szczególny [illegible]
[illegible]
[illegible] na drugą [illegible]
[illegible]
[illegible] Mieszczany — [illegible]
[illegible] nie do [illegible] y [illegible]
[illegible]

[illegible] y Wycieczki z Pirzczan.
a [illegible] także Teplica
[illegible] mineralne się znayduią
y [illegible] się tu dowiaduię o tym y
zadaię [illegible] powiada
mi że ieden [illegible] który
z tamtąd idzie że maią [illegible]
y [illegible] zamarszczyste —
o [illegible] z Popasu tu iuż
zaczęliśmy mieć Góry y drogę kamie
nistą nie pospieszną gdy Wołałem
na Naszego Furmana żeby pospie
ekskuzował się że, merchu Certa
nen ye veru herbo rachat wH
coraz daley iechaliśmy obok Wag
Rzeki płynącey Doliną wokoło
która z obustron niebotyczne w roz
Formach Skały y Góry otaczaią
po 3ch Milach uyrzeliśmy w Głębi
tego Odola Trenczyn czyli raczey
Zamek iego spustoszeły nad Mia
stem położony na Górze która się
ku wschodowi kończy [illegible] Skał
na tey [illegible]

naroznÿ Bastion tey niezszys spo
rzy Citadelle = Miasto Trenczyn iest
osobliwsze iakiegom niezwie
nie widział nie ma ani Rynku ani
ulice ani przecznic — Wszystko tuż
Miasto 2ch Liniow — 2 Linie Domow
od Bramy do Bramy z Zachodu na
wschod się ciągnące formuią.
Stolicę tego Comitatu ktory gdy na
personalites zbiera bal lecz
Kapelmi swoią Bystrzan ze Tosi
nie znaydzie nieydzie przystalem
w tym Przypadku mi się znalezł
gdy nie mogąc się umieścić karet
Furmanowi iechac daley ten mi
iechawszy za Bramę z siadł z kozy
i prowadził że y tam wolę odstąpić
a daley nie pojezie y odsuń
karetem Grabowskiemu więce
y rusze na pokazanie że się bez
niego obeydę ale gdy przed sie
prze Boha by ho odpuściły a
wtem

w tym tez nadjechał inny ... man powracaiący na Töplitz ... dzeł ... go za ... y zapro... a tamtego Trektem odprawił ... bała tedy wybrana ... z Okoli... sce w ktorey zaczyna się na Piechotę a ... mnie też ta ... koley Czeka bo iuz ieździłem po ... 3 y 4 Konia y ... Wodą ... nagłem w tey Podroży — o ... mil za Treńczynem tey Töpl... w naysmutnieyszym położeniu w ciemnych dołach między Skałami ... rami Sosnowym ... ni z ktorey ... me ... przegl... około ... Wieczorem ... y Zapach Aromatyczny ... przekonały by o ... Gor. ... od ... tak ... w ... ...

Toeplice iest źródła mała Ubogay
bez wszelkich wygód dla każdego
Prócz Kasztelku Grafa Clary
właściciela tey Dziedziny ~~iedenbyło~~
~~iest~~ Domy po trowy murowany, ze ktore
są stłoczone dwie ~~...~~ y Miasta po
chałupach nie ledwo gorszych iak
u nas się mieści. Łaźnia iest tu
5. 1o Herrschafts-bad po butyfkowe:
Urozgaski Fereti. 2o Offiziers Bad
Czelitnech Fereti. 3o Armen-Bad ...
Oschidoca Fereti. 4o Juden Bad.
Az cey 5o Fereti — Neue Bad —
z tych tylko 1mo ma Okna zielone
tylko dziwny — wszystkie są wspól
ne — [illegible] w 3 - 4 y 5tey nago się ką
pią — Woda iest ciepła od Di
... 30 Gr. Reaumura. trzyma
ona części Siarki Antimonij, Siarko
Kwaso-rodu y Ziemi — może iest
skuteczna ale na to nim Patient
(osobliwie ubogi) iest narażony na
Tysiączne defekta. i na tego Ziemna
~~pochodzenia~~ o ktore tu między gorami
nie trudno) przechodzące Domyślam
się

są bardzo mizerne bardziey do Stayen[illegible]
podobne drewniane bez Powały w Da-
chu nieyzi Stawy do ewaporacyi
y mizerne przepierzenia do rozebra-
nia się. Spacerow tu żadnych nie-
ma chyba po Gorach które tak są przy-
kre że cięzko by się zdrowemu na nie
wydrapać cała więc zabawa Karty
y co niedziela Reduta w tym Domu
gdzie stoiemy — taka Kornica od Boga!
gdzie wszystkich [illegible] y Uciech Czas
nam więc nie wystarczył. Co mnie nay
bardziey zadziwiło że tu nawet Dokto-
ra nie masz przy Kąpieli — aż w Trzecim
miejscu — Baddiener tu Doktorem a
Golibroda siebie Ludzi y Banki stawia
bez karania — taka Opieszałość y Opieszałe
nie [illegible] Mieysowey iest nie [illegible]
na ile że Pan bratczyszy Grof Telecki [illegible]
iest maiętny y Oberge [illegible] tego
Comitatu — o Policyi ani Słychać — Z
Widziałem się tu z Pisarzewskim z [illegible]
y Gołuchowskim młodym z Zdrowem [illegible]
[illegible] po [illegible] y ci się [illegible]
skarzą co gorszy że im nie służy [illegible]

o Pieszczańskich wodach że się dowiedziałem że mają tak być gorące że w Wannie 12 Godzin stać możesz nim tak wygrzeje się w nich kąpać można —
Na drogość też się żalić nie mogę bardzo Owsa korzec kosztuie też 12 i 13 (?) dla tego lepiey robią którzy też konie ustawiczne... niż naymuią bo Landlutowie tyteszsi nielitosciwie drodzy — do Czacza o 10 mil z tąd ledwo zgodziłem iednego za 20 Rynskich y ½ Metzy Owsa. to drożey iak Poczta kosztuie — ale coż robić. dla wydobycia się z tey Dziury. drugie tyle będę zapłacił kosztuie nas iuż droga z Wiednia do tąd tyle mogę brat zapłacił z Wiednia do Preszburga Pocztie —
22 Ryn. 30 Krf. z Preszburga do Keblego
6 Ryn. z tąd do Szarfin z Forszpanami
3 — — do Tirnawy d°. d°.
3 — — do Galgoth za ... Staye
4 — — do Pieszczan za d°. 3 konmi
5 — Furmana do Trenczyna za 5 mil 4 konmi
8 — — do Cieplic 4 ma konmi
1 sz. 45 — do Czacza d°. ... godzilem
20 wygnosi Ogólnie ...
a iesz...

a uważa nie było iak[ieszcze] drogi – Zgoła [illegible]
w propozycyi [illegible] drogi [illegible]
[illegible]

z Cieplic o ½ do 1szey wyiechawszy
doiechaliśmy na ½ do 7mey do Bistrice
Miasteczka podobnego Dziadoszcom
4 mile odległego – drogę mie-
lismy nie gorszą z początku do
~~Ilawy~~ Dubnicy równinami dalej ście-
śniły się Góry, Odnogi iak się zdaie
Karpatów ciągle bokiem Rzeki
Waag iedziemy Wioski po odoleg
gęste sadami obsyte (ale [illegible]
nie widać) Chałupy tu dymne iak
w proszowskim z tą tylko różnicą
że tu z surowki murowane, minę-
liśmy Miasteczko Ilawa którem
nie chciałem wierzyć żeby Miastecz-
kiem się zwało tak iak y [illegible]
o milę dalej potem, które od
naszych Polskich Wsi daleko
podlejsze – Konie tu po [illegible]
[illegible] zostawione – [illegible]
do Bistrice minęliśmy po [illegible]

czyli Kasetki
Rze 2 Zamki jeden na przeły
Kopcu siak tu mowią Graffa Bili
drugi w Rozdole Graffa Sapa-
Gory tuteysze w rozzych Formach
naznaczone sprawuią coraz Odmia
ne widoki ale bardziey dzikie całe
przyiemne Lud tu iuz nie Ruski
ale Gorale w Kryppaczach
y Baby w Ubiorach podobnych
iak koło Zborzyc widać
spotkałem się z Zydkiem Pie
...kim Bratem Teykowskim ...
dacym z Kąpieli w Teplicach
ten nam przystawił drugą pary
Karyetty na szczęście nie do
przebyciea y powrót od tego
Zamiarza ktorego szczere do
pięć chciałem i uczera tedy
z przeznaczeniem dzieiszy ...
te Węgierskie dojedziemy do
...
... Węgrzyn ...
Mysło na drodze nie ...

na zapytanie moje o Tariffe y Cedułki odpowiedział, że on tey nie potrzebuie na swojey ziemi nie miałem ze na odpowiedź na y na Tariffe 4 Cedułki pom... w ... od 6 ...

wyiechawszy z Noclegu do Ga... w ... uchalismy do Czarze 6 mil drogi nayniegodzi... Pozycjami naysmutnieyszemi po między Gorami Lasami y na Rzekami Waag a potym Wyssa, którą 7 razy przeiezdżać w Brod musielismy – po drodze minęlismy 2 Miasta ... y Nowe Miasto ... obadwa niegodne Pruszenie Miast nasza ... lub Rakowi w porównaniu z tem ... by się wspomniały Żony mey ... o ... nie ... ... tylko ... Dzień ... ... z ...

...

zakopcone Dymem ktory Okien
kami wychodzi zamiast Brule
dyle tszToło po Kleatkach na
[illegible]naydliwsze — cóz tu dopiero
o tusieach mowie Strach wspo
nice Chaty nie ludzkie Lec
brudny ponury Cyganow ku
pami Kilunna ziemne y Mglis
powodem iest że tu tusząc
Len Owoc nie dostał. Popasali
my w Budzuesin Dobrach
Grafia Czakeijo w Ogrodzie
Jego Ogrodnik Drzewek Po
miarancowych y Cytryny wy
wieale z Oran zery. Nie wyne,
Ktory Profesa Fatarli [illegible]
tu wszędzie stoią w Polach
nie dopmate w Rizzot wiese
gdzie śniadanie iedlismy ani
Chleba ani Jaj nie można
tyto dostać tak tu nędza
wina pic nie można Piwo
ladajakie owo zgota niedostatek
pierwszy

pierwszych Potrzeb życia † to wszyst-
ko przy nayniegodziwszey Drodze
Kielechich lub Apostolskich postu
z mieysca nam ten Kray na
Tasze w Wieczor dopiero Gęsi
po Gorach się ukazujące ukazały
[illegible]
na Noclegu zostaliśmy u X. Proboszcza
go P. K. powracaiącego w 1000 Ky-
czańskich które mu cięcie y co
wich Władzy w Nodze uwięziły.
Staruszek ucieszył nam się bardzo
y choć ieszcze w Łozku leżał kazał
sobie dać Kieliszek na powitanie
nas. dziś zas Szlachcic zaprosił nas
na Kawę † poczym On na Łyzwie a[...]
zas do dalszey Podroży wyszli na
Stacyą Jabłonka. z [...]

† Cała Bacznosc Rzemieslnikowi Mie-
ycowych rozciąga się na Gazior
dla Ptakow y te też tylko nay-
lepiey utrzymywane przy Kościo-
łach y Karczmach widać

mielismy zley gorney y kamienist[ey]
the Granicę ktorzyśmy opuscilismy
kaniec iest re et nomine Chłop na
gorze obaczymy z 2ma Bramami
między ktoremi jeden tylko Dom w
ktorym Szlachcic Kapral mieszka
stoi Wały Rowy parapety do
obrony ... w tey ... mus ...
obronne Mieysce ale ...
Dney o tym ... nie ...
... Francie iak się ...
niec Cesarski dla nas ...
... Saxik ... Palyy...
... Tonka ...
... nie ...
... ku ... luboyu
Panu Gospodarza mielismy ...
nego. ... z ...
... do tego ... 35
... ...
... a ...
... ...
... ...
... ...

w Jabłonkowie [illegible] trochę
czekać na konie które w Mieście były
u [illegible] Gospodarza [illegible]
Poczcie wypytawali nam się o Jego
Zdrowie. Warto [illegible] y tak
tym czasem [illegible] się na
[illegible] wszystkie się z nami ob
szli. W Godzinę dobrą stanęliśmy
na Stacyi w Wendrince. Droga tu
rowna Dobra ztąd przynaymniey
Okolice gorzyste ale widział [illegible]
tak z tamtey strony Jabłonki
Pogoda naówczas [illegible] iak w [illegible]
[illegible] Rzekę Olzę [illegible] przeszliśmy
po porządnym Moście z [illegible]
tu w [illegible] Lipowica zwaney
[illegible] Gospodarzy Starosta
którym [illegible] się cieszę
sam na [illegible] przeszło Sto [illegible]
[illegible] Rzeczy Sama młodsza [illegible]
ale iuż ciemna że Dzieci ich y wnu-
y prawnuki pomarli były [illegible]
y ta [illegible]

corsz pielniejsza Drogy y Subdi
cami Urzelszemi dojechaliśmy
na ½ do 4tej do Cieszyna Mias
teczka wcale Miasteczko ni są
wypadł iak gdy do Południa ie
chalem tuledy z powodu Jamas
tu którey sztucznie zasłabem Do
wcześnie Ludny y Towarowy jest
ny bez prawie pusty y żeby
tylko Ichlepy znalazłem o 4 na
Skę wyjechałem y stanąłem na
Noc w Skoczowie drogi dosyć
dobre po Węgierskich są wydaj
ale ze Górna nie może
... padające ...
dania tak naynychleg ...
pojedziemy cała Noc drogi
... w przejeździe ...
...
...

